

ΟΙ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΩΤΗ ΑΛΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ, Β ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΘΕΜΑΤΑ

Το 1095 ο πάπας Ουρβανός Β' κήρυξε την Πρώτη Σταυροφορία. Σύμφωνα με χρονογράφους ο πάπας κάλεσε τους πιστούς σε ιερό πόλεμο κατά των Αράβων για την απελευθέρωση των Αγίων Τόπων. Ο πάπας Ουρβανός Β' κηρύσσει την Α' Σταυροφορία στο Κλερμόν της Γαλλίας. Ο Θεός το θέλει... Ευκαιρία να επικρατήσω έναντι των Γερμανών ηγεμόνων.

ΠΑΡΑΘΕΜΑ

«Γενναιότατοι στρατιώτες ... Μην αφήνετε να σας κρατήσει στην πατρίδα ούτε η ιδιοκτησία ούτε η οικογενειακή φροντίδα. Γιατί αυτή η χώρα, που περιβάλλεται από όλες τις μεριές από θάλασσα και οροσειρές, είναι υπερπλήρης από σας. Δεν της περισσεύουν τα πλούτη. Μόλις και μετά βίας μπορεί να θρέψει αυτούς που την καλλιεργούν. Γι' αυτό αλληλοτρώγεστε και σπαράζετε μεταξύ σας. Πάψτε πια τις εχθρότητες, ας σταματήσουν οι διαφωνίες κι ας πάρουν τέλος οι πόλεμοι μεταξύ σας· αφήστε κάθε μίσος και διχογνωμία να κοιμηθούν. Πάρτε το δρόμο για τους Αγίους Τόπους, ελευθερώσετε αυτή τη γη από το γένος του Διαβόλου και υποτάξτε τη σε σας.... Γι' αυτό αναλάβετε αυτό το ταξίδι για την άφεση των αμαρτιών σας και εξασφαλίστε την αθάνατη δόξα του Βασιλείου των Ουρανών.»

Από το έργο του ιστορικού Γουλιέλμου από την Τύρο *Historia rerum in partibus transmarinis gestarum*.

1) Αφού διαβάσετε την παραπάνω πηγή και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφερθείτε στους παράγοντες, που επηρέασαν τη διαμόρφωση των σταυροφοριών:.....

.....

.....

.....

.....

2) Αφού διαβάσετε την πρώτη πηγή του βιβλίου σελ.59 να απαντήσετε:

Πώς φέρθηκε ο Αλέξιος Α στους σταυροφόρους;

Τι οφέλη εξασφάλισε για την αυτοκρατορία;

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3) Τι γνωρίζετε για την πρώτη σταυροφορία; (βιβλίο σελ.59)

.....
.....
.....
.....
.....

4) Ποια αποτελέσματα είχαν οι δύο επόμενες σταυροφορίες; (βιβλίο σελ.59)

.....
.....
.....
.....
.....

Τέταρτη σταυροφορία

.....επιπλέον πληροφορίες

Η ιδέα της **Δ΄ Σταυροφορίας** ανήκει στον πάπα Ιννοκέντιο Γ΄. Το σχέδιό του ήταν να επιτεθούν στους μουσουλμάνους στην Αίγυπτο, όπου μετά το θάνατο του Σαλαντίν είχαν ξεσπάσει ταραχές. Οι Σταυροφόροι συγκεντρώθηκαν στη Βενετία. Οι Βενετοί τους νοίκιασαν τα πλοία τους σε πολύ ακριβές τιμές για να τους μεταφέρουν στην Αίγυπτο. Μη μπορώντας να πληρώσουν οι σταυροφόροι το αντίτιμο δέχτηκαν να κάνουν ό,τι τους ζητούσαν οι Βενετοί. Στη Βενετία έφτασε ο Αλέξιος Δ΄ Άγγελος, γιος του εκθρονισμένου αυτοκράτορα του Βυζαντίου Ισαάκιου. Ζήτησε από τους σταυροφόρους να τον βοηθήσουν να πάρει πίσω το θρόνο του, υποσχόμενος τεράστια αμοιβή. Οι Βενετοί έπεισαν τους υποχρεωμένους σε αυτούς (λόγω χρεών) σταυροφόρους να αλλάξουν πορεία και αντί για την Αίγυπτο να κατευθυνθούν στην Κων/πολη.

Παράθεμα του βιβλίου,σελ60

Η συμφωνία σταυροφόρων και Αγγέλων [Την 1-1-1203] ξαναγύρισαν οι αγγελιοφόροι από τη Γερμανία [...] και είπαν: «Κύριοι, παραγγέλνει ο βασιλιάς, θα σας στείλω τον αδελφό της γυναίκας μου [...]. Πριν απ' όλα, αν δώσει ο Θεός και του επιστρέψετε την κληρονομιά του, θα κάνει όλη την αυτοκρατορία της Ρωμανίας να υπακούει στη Ρώμη, απ' όπου αυτή χωρίστηκε. Ύστερα ξέρετε πως έχετε ξοδέψει τα χρήματά σας και πως είσαστε φτωχοί. Εκείνος θα σας δώσει 200.000 αργυρά μάρκα και τροφές για όλο το στρατό και μικρούς και μεγάλους. Και θα έλθει ο ίδιος προσωπικά μαζί σας στη γη της Βαβυλώνας (=Αίγυπτος), ή θα στείλει εκεί, αν το κρίνετε καλύτερο, 10.000 άνδρες με δικά του έξοδα για ένα χρόνο.» Έτσι πήγαν στο κατάλυμα του δόγη και κάλεσαν τους αγγελιοφόρους και έκλεισαν τη συμφωνία με τους προαναφερόμενους όρους, με όρκους και σφραγισμένα έγγραφα.

Γουλιέλμος Βιλεαρδουινός, Η κατάκτηση της Κωνσταντινούπολης, μετ. Κ. Αντύπας, Αθήνα 1985, 59-60.

5) Ερώτηση για το παραπάνω παράθεμα

Τι περιλάμβανε η συμφωνία που κλείστηκε μεταξύ των Αγγέλων αφενός και των σταυροφόρων και των Βενετών αφετέρου;

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....επιπλέον πληροφορίες

Ο 80χρονος δόγης της Βενετίας Ερρίκος Δάνδολος έπαιξε καθοριστικό ρόλο στη στροφή των σταυροφόρων προς την Κωνσταντινούπολη, έχοντας αποκλειστικά υλικά κίνητρα : την οικονομική κυριαρχία της Βενετίας στην Ανατολική Μεσόγειο. Έτσι τον Ιούνιο του 1203 ο Ενετικός στόλος με τον Δάνδολο, τον Βονιφάτιο Μομφερατικό και τον Αλέξιο Δ΄ Άγγελο, έκανε την εμφάνισή του στην Κωνσταντινούπολη. Με τη βοήθεια των σταυροφόρων ο Αλέξιος ανέβηκε στο θρόνο, όμως δεν μπόρεσε να τους δώσει όσα τους είχε υποσχεθεί.

Παράθεμα

Ο Γάλλος Γοδεφρείδος Βιλεαρδουίνος έλαβε μέρος στην Δ' Σταυροφορία και αφηγήθηκε τα γεγονότα, από τη δική του σκοπιά, στο έργο του «Χρονικό της κατάκτησης της Κωνσταντινούπολης» :

«Όταν αντικρίσαμε την Κωνσταντινούπολη, δεν μπορούσαμε να πιστέψουμε ότι υπάρχει άλλη τόσο πλούσια πόλη παρόμοια με αυτή. Τα ψηλά τείχη, οι πλούσιοι πύργοι, τα ανάκτορα και οι μεγάλες εκκλησίες, που ήταν τόσες πολλές ώστε κανείς δεν μπορεί να πιστέψει πως τις είδε όλες. Κανένας από μας δεν ήταν τόσο σκληρός, ώστε να μην αισθανθεί το δέρμα του να ανατριχιάζει. Γιατί ποτέ άλλος λαός, από την απαρχή του κόσμου, δεν ανέλαβε μια τόσο μεγάλη επιχείρηση όσο εκείνη της δικής μας επίθεσης».

Will Durant, Παγκόσμια Ιστορία Πολιτισμού

.....επιπλέον πληροφορίες

Εξαγριωμένοι για τη μη τήρηση της υπόσχεσης του Αλέξιου, με εισήγηση του δόγη της Βενετίας, οι σταυροφόροι υπέγραψαν συμφωνία διανομής των εδαφών της βυζαντινής αυτοκρατορίας και άρχισαν την πολιορκία της πόλης που έπεσε στα χέρια τους στις 13 Απριλίου 1204. Φοβερές λεηλασίες και σφαγές ακολούθησαν. Η άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1204. Οι Βενετοί χρησιμοποίησαν τα κατάρτια των πλοίων τους ως γέφυρα για να μπορέσει να μπει ο στρατός στην Πόλη πεδώντας πάνω από τα τείχη.

Παράθεμα

«Κι έτσι, καθένας είχε πόνο, στα στενά θρήνος και κλάματα, στα τρίστρατα οδυρμοί, στους ναούς ολοφυρμοί, φωνές των ανδρών, κραυγές των γυναικών, απαγωγές, υποδουλώσεις, τραυματισμοί και βιασμοί σωμάτων. (..)Το ίδιο και στις πλατείες, και δεν υπήρχε μέρος ανεξερεύνητο που να δώσει άσυλο σε αυτούς. Χριστέ μου, τι θλίψη και φόβος υπήρχαν τότε στους ανθρώπους (...) Τέτοιες παρανομίες έκαναν οι στρατοί από τη Δύση εναντίον της κληρονομιάς του Χριστού, χωρίς να δείξουν σε κανένα φιλανθρωπία, αλλά γυμνώνοντάς τους όλους από χρήματα και κτήματα, από σπίτια και ρούχα. (...) και το πιο σημαντικό, αυτοί που πήραν το σταυρό στους ώμους και πολλές φορές ορκίστηκαν σε αυτόν και στα θεία λόγια ότι θα περάσουν δίχως να πειράξουν τις χώρες των Χριστιανών, χωρίς να κοιτάξουν αριστερά ή να εκκλίνουν προς τα δεξιά, αλλά θα οπλιστούν κατά των Σαρακηνών και να βιάσουν τα ξίφη τους με το αίμα τους.(...) Οι δε Σαρακηνοί δεν έκαναν έτσι, και φέρθηκαν πολύ φιλάνθρωπα και ευγενικά όταν κυρίευσαν την Ιερουσαλήμ. Γιατί ούτε πείραξαν τις γυναίκες των Λατίνων, ούτε τον κενό τάφο του Χριστού έκαναν ομαδικό τάφο,(...) και αφήνοντας όλους να φύγουν με ένα ορισμένο αριθμό χρυσών νομισμάτων και από τον καθένα έπαιρναν μερικά πράγματα αφήνοντας τα υπόλοιπα στους κατόχους τους, ακόμα κι αν αυτά ήταν σαν την άμμο. Κι έτσι φέρθηκε το γένος που μάχονταν το Χριστό [σ.σ: οι Άραβες] προς τους αλλόπιστους Λατίνους, ούτε με ξίφος ούτε με φωτιά ούτε με λιμό ούτε με διωγμούς ούτε με άλλα δεινά. Σε εμάς όμως τα προκάλεσαν αυτά τα παραπάνω οι φιλόχριστοι και ομόδοξοι [σ.σ: οι Δυτικοί της Δ΄ Σταυροφορίας], όπως είπαμε με συντομία, αν και δεν είχαμε κάνει κάποιο αδίκημα».

Γράφει ο Νικήτας Χωνιάτης για την Άλωση της Πόλης: Η άλωση της Κωνσταντινούπολης. Jacopo Robusti Tintoretto (1518 –1594) Παλάτι Δόγηδων Βενετία

6) Ερώτηση για το παραπάνω παράθεμα

Πώς συμπεριφέρθηκαν οι Λατίνοι στους χριστιανούς κατά την άλωση της Πόλης;

Πώς συμπεριφέρθηκαν οι Σαρακηνοί όταν κατέλαβαν τους αγίους τόπους;

παράθεμα

Αυτοί άρπαζαν τα πολύτιμα ποτήρια, τα έσπαζαν και έπαιρναν τους πολύτιμους λίθους που υπήρχαν σ' αυτά [...]. Και τις ασέβειες [που έκαναν] στην εκκλησία του Μεγίστου [στην Αγία Σοφία] ούτε που μπορεί να τις ακούσει άνθρωπος. Η Αγία Τράπεζα [...] εξαίσιο έργο και ονομαστό σ' όλους τους λαούς, κόπηκε κομμάτια και τη μοίρασαν οι άρπαγες. Το ίδιο έγινε και με όλο τον πλούτο τον ιερό, τον τόσο πολύ και τόσο όμορφο. Και φρόντισαν να μεταφέρουν σαν εμπορεύματα τα πανάγια σκεύη και έπιπλα, που ήταν φτιαγμένα με εξαιρετική τέχνη και από τα πιο σπάνια υλικά. Και έφεραν μέσα στα πιο άγια μέρη της εκκλησίας μουλάρια και γαϊδούρια με σαμάρια [για να μεταφέρουν] το καθαρό ασήμι που έντυνε το θριγκό [το πάνω μέρος] του Ιερού [...] και τον άμβωνα και τις πύλες, και είχε και πολλά άλλα στολίδια.

Νικήτας Χωνιάτης, Ιστορία, αρχές 13ου αιώνα Η πολιορκία της Κωνσταντινούπολης (1204).

7) Ερώτηση για το παραπάνω παράθεμα

Σε ποιους βανδαλισμούς προέβησαν οι Λατίνοι;

.....
.....
.....
.....
.....
.....

